

SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik

Postbus 2235

6201 HA Maastricht

Het SOK-bestuur:

Rob Heckers	Voorzitter	043-343 81 71	<i>robmac@planet.nl</i>
Hans Ogg	Secretaris	040-29105555	<i>h.ogg@chello.nl</i>

SOK-ledenadministratie:

Ger Beckers, Moesdaal 65, 6228 HX Maastricht. Telefoon: 043 - 367 08 57. E-mail: pghbeckers@ziggo.nl

---

SOK-adres secretariaat:

Hans Ogg, Kreugelstraat 37, 5616 SE Eindhoven. Telefoon: 040 - 29105555, E-mail: h.ogg@chello.nl

---

E-mail SOK:

sok@nhgl.nl

De SOK is geassocieerd met "Subterranea Britannica". www.subbrit.org.uk

---

Bestuur Stichting ir. D.C. van Schaik:

Wilfred Schoenmakers	Voorzitter	043 - 344 07 41	<i>wilfred.schoenmakers@home.nl</i>
Moses Rathbun	Secretaris		
Frank Daelmans	Penningmeester		

Stichting ir. D.C. van Schaik:

www.vanschaikstichting.nl

Technische Commissie Stichting ir. D.C. van Schaik:

Olav Hensing, Mgr. Soudantstraat 5, 6226 GC Maastricht. Telefoon: 06-557 78 846

Redactie SOK-Mededelingen:

Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne/Riemst, telefoon: 00 - 3212-454 059

E-mail: tbreuls@skynet.be

Redactie SOK-Info:

John Hageman, Op de Bannet 47, 6223 GD Itteren, telefoon 043-3645419

E-mail: john.hageman@planet.nl

De SOK op Internet:

www.sok.nl

SOK-ledenpasjes:

SOK-leden kunnen een SOK-lidmaatschapspasje krijgen dat een jaar geldig is.

De aanvraag moet vergezeld van een pasfoto bij de secretaris worden ingediend.

SOK-Ledenavonden:

SOK-Ledenavonden worden iedere 2^e vrijdag in de maanden januari, maart, mei, september en november gehouden in het Natuurhistorisch Museum Maastricht.

Aanvang 19.30 uur.

Groeven SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik:

De SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik hebben diverse groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Informatie in verband met het bezoeken van deze groeven is te vinden op de laatste pagina van deze SOK-Info.

Voorpagina: Zonneberg (foto: Rob Heckers, Kevin Amendt)

Nieuwe leden en adreswijzigingen

Lidnummer: 10408
Jos Huits
Stationsstraat 24a
6247 BL Gronsveld
043-4083147
Huits58@hetnet.nl

Lidnummer: 10335
Peter Voorn
Wijerpad 2 bus 6
3910 Neerpelt (B)
0655825169
Peter.voorn@hotmail.com

Lidnummer: 1081 en 1557
Rob en Wilma van der Laak
Bethlehemstraat 34
6418 GK Heerlen
045-5423454
Rob.vd.laak@home.nl

Lidnummer: 10341
Cyril Hageman
Archipelhof 62
6524 LE Nijmegen
0643421485
cyrilhageman@hotmail.com

Programma ledenavond 11 maart

Ed de Grood geeft een lezing over Caestert. Als oud-bewoner laat hij zijn persoonlijke ervaringen doorklinken in een overzicht van de geschiedenis van dit tot de verbeelding sprekende gebied. Hij gaf deze lezing eerder voor de Heemkundevereniging Wolder vanwege de acties voor het behoud van de boerderij.

Dit zal een avondvullende lezing zijn.

Ledenavond 14 januari

Ton Breuls vertelt over Robert Garcet en grotjes in de onmiddellijke nabijheid van Garcets Eben-Ezer. De bedrijfsleidster van deze “toren van Robert Garcet” is aanwezig om eventuele vragen van aanwezigen te beantwoorden.

De toren telt 7 verdiepingen, is op zijn hoogst 17 m en werd opgetrokken tussen 1947 en de jaren 60. Er passeren namen de revue als: Carrières Garcet, Romontgroeve, Tour d'Eben-Ezer, Carrière Voie Sèche, Exposition, Carrières de pierres de sable, etc.

Ook Temple? En Trou Russe. Verder Romont rescau avant en Romont rescau arrière: Plan de la Thebah.

Vanaf 1930 is Garcet vuursteenkapper. De gekapte vuursteen, de beste laag werd bleu d'Emael genoemd, gebruikte men als bekleding van maaltrommels die nodig waren bij de porseleinbereiding. Later was hij actief op paleontologisch, archeologisch en geologisch gebied. Hij stond bekend als een van de grootste vuursteenkenners van de Krijtperiode en was een gerespecteerd paleontoloog met o.a. eigen vondsten van Mosasauridae en onderzoeken naar Krijtwormen.

Garcet had uitgesproken meningen over het zogenaamde “Oude volk”, dat hier vroeger gewoond zou hebben in een ondergronds dorp met “levensbomen”. Geleefd zou hebben in een periode waarin volgens de wetenschappers nog überhaupt geen menselijke bewoning op aarde was. Zijn theorieën hierover beschreef hij in romanvorm. Dit woongrotje is inmiddels helaas afgegraven. De naam van een van zijn werken: “L'Origine des Cavernes”, spreekt boekdelen. Inderdaad, Robert Garcet was een uitermate boeiende en bijzondere man.

Als toetje verrast ons Ton op enkele dia's van een drietal vossen die een vuursteenmijntje als vaste verblijfplaats hadden uitgekozen.

Ger Beckers rapporteert de werkwijze en onderzoeksresultaten van de werkgroep die onderzoek doet naar de mortaliteit van dwergvleermuizen in het Zonneberggangenstelsel van de St.Pietersberg.

Dit onderzoek is in 2009 opgestart naar aanleiding van het aantreffen van aanzienlijke aantallen dode en uitgeputte dwergvleermuizen.

Zijn lezing behandelt achtereenvolgens de volgende items: Locatie, Biologie van de Dwergvleermuis, Methode van Onderzoek, Veldwerk, Verloop in 2009, Doorstart 2010 en Eindconclusie.

In de vorige SOK-Info, nr. 143 staat op blz. 5 en 6, een artikel hieromtrent van Ger.

Het was wéér een leerzame en onderhoudende avond!

John Hageman

De Fantoomspelonken te Valkenburg

Aan de Plenkertstraat in Valkenburg liggen aan de linkerkant, even na het oude protestants kerkje, thans Grieks restaurant, een paar grotingangen. Deze zijn zeer oud en vormen samen de toegang tot de Plenkertgroeve.

(Valkenburg. Rotsen in de Plenkert 1916. Eigen verzameling)

De groeve is deels ingestort en heeft vroeger in verbinding gestaan met de Gemeentegrot (zie voor een beschrijving: SOK-Mededelingen nr. 22). Het linkerdeel, waarvan de ingangen reeds langer tijd zijn dichtgemetseld, staat via een kruipgang in verbinding met het rechterdeel. Dit rechtergedeelte is verschillende jaren als toeristische attractie geëxploiteerd.

In 1963 huurt dhr. Ben Koster, journalist, romanschrijver en oorlogsverslaggever, een deel van deze grot van de gemeente Valkenburg. Hij wil hier vreemde gedrochten en monsters aan de toeristen laten zien. Aan de ingang plaatst hij een groot bord, waarop de naam "Fantoomspelonken" prijkt. De gedrochten worden gemaakt door de schilder Hans Wiegman. De toerist krijgt allerlei vreemde wezens voorgeschoteld, zoals een Vismens, de Oervleermuis, een Gnoom met Miereneter, een Mosasaurus en een vreemd aandoend spinachtig wezen.

Dit alles ondersteund door een klank- en lichtspel. Het lichtspel werd uiteraard geleverd door Philips. Vanuit de kassa kon dit alles bediend worden.

Dat eerste jaar (1963 dus) bezoeken 40.000 mensen deze nieuwe toeristische attractie. Koster wil echter meer en wil de attractie uitbreiden. Omdat, in die tijd, ruimtevaart steeds meer in de belangstelling kwam te staan, dacht hij dat dit de toerist wel zou aanspreken en dus nam Koster in 1964 contact op met ruimtevaart deskundige Wernher von Braun. Er moest een imitatiereis naar de maan komen, zodat het verleden en de toekomst in één attractie te vinden waren. De belangstelling voor de ruimtevaart bleef maar groeien (1969, 1e landing op de maan) en de ingang van de groeve werd versierd met een glanzende raket en een heus space-centre. De attractie werd dan ook omgedoopt in "Cape Kennedy". Wanneer dit precies gebeurde, is me niet bekend.

Na een paar jaar verdween echter het ruimtevaartspektakel aan de ingang en werd vervangen door de plaatsing van een grote dinosaurus. Volgens mij is de naam in die tijd ook omgeturnd naar Monstergrot.

Tegenwoordig is de dinosaurus en rest van de attractie verdwenen. Reeds verschillende jaren ligt de groeve er weer verlaten bij en in april 2007 stortten grote brokken mergel van boven en uit de ingangspartij naar beneden. Deze zijn inmiddels opgeruimd en alles is beveiligd. Iemand interesse in het huren van een grot? Misschien iets voor een mergelmuseum?

Informatie en foto m.b.t. Fantoomspelonken komen uit een artikel in de Katholieke Illustratie van sept. 1963. Prentbriefkaart Rotsen in de Plenkert, gelopen, uitgever Weenk & Snel Den Haag, Prentbriefkaart Cape Kennedy, gelopen, uitgever MUVA Valkenburg.

Beide afbeeldingen uit eigen verzameling

Peter Jennekens

Correctie

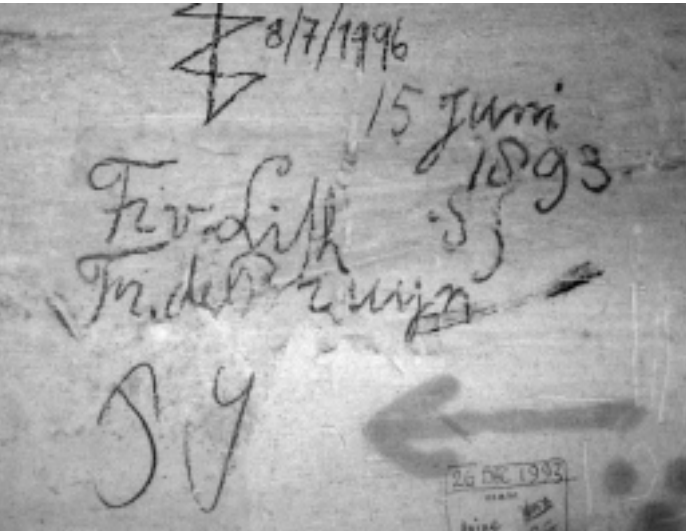
De beheerder van de Fallenberggroeve Pim Houben heeft een ander telefoonnummer dan tot nu toe is aangegeven in de binnenzijde van de SOK-Info.

Het juiste telefoonnummer moet zijn 00-32 12 21 3342

Bezoekers opgespoord

Van Lith & De Bruijn

Deze keer een opgespoord “dubbelbezoek”, dus over twee namen. Een hele poos geleden, ruim anderhalf jaar, dwaalde ik met vrienden door Caestert toen mijn oog op het opschrift op onderstaande foto viel. Er staat met rood krijt geschreven: 15 juni 1893 fr. v. Lith s.j. en fr. De Bruijn s.j. Onmiddellijk herkende ik de naam van één van de twee fraters: Fred de Bruijn. Dit was de wis- en natuurkundige Jezüiet die temperatuurmetingen verrichtte in diverse gangenstelsels. Van deze studie verschenen twee publicaties in 1903 en 1904. Een pionier van het bergonderzoek! Ook was hij degene die het enorme gangenstelsel van de Kannerberg

karsteerde. Hij deed dit karwei dat ruim drie jaar duurde uiteraard niet alleen. Frater Frans van Lith was één van de theologiestudenten die hem daarbij hielpen. Over de Bruijn heb ik helaas weinig meer kunnen vinden dan hetgeen ik las in het boekje “De Jezuitenberg”, nummer 70 uit de reeks Maastrichts Silhouet. Dit boekje is geschreven door SOK-leden Ton Breuls en Peter Houben.

Over Frans van Lith is echter meer bekend en wie een klein beetje moeite doet zal op internet snel informatie vinden over deze man evenals zijn portretfoto. Twee jaar na het voltooiën van de kaart van de Kannerberg in 1894 vertrok de uit Oirschot afkomstige Van Lith naar Java waar hij als eerste missiepater scholen stichtte voor de inheemse bevolking. Hij ontwikkelde zich tot een voorvechter voor de belangen en emancipatie van de Javaanse bevolking hetgeen hem niet in dank afgenomen werd door de Nederlandse overheid die hem hierin zelfs tegenwerkte. Van Lith werkte zijn hele leven met en voor de Javanen en leefde er tot aan zijn dood in 1926. Hij was bevriend met de latere president Soekarno die hij ook onderwees in het Christendom.

John Caris

Erotica in onderaardse kalksteengroeven

Jouw verhalen in de SOK-Info en in andere literatuur zijn inspirerend.
Dat geldt ook voor Ton Breuls. Dat is geen geslijm, hoor! Dat is oprecht!

Het heeft mij veroorloofd om op jouw prikkelende uitdaging/oproep, geplaatst in de vorige SOK-Info, in te gaan:

Foto 1: Uitbreiding karbonade-fabriek

Al zijn het hier geen mensen, sommige mensen zijn soms wel varkens!

Foto 2: Gestyleerde coïtus

Haast zedig. Deze tekening trof ik in verscheidene groeven aan.

Foto 3: Frenkies coïtus

Knap dat een paar rechte en ronde lijnen dat zo duidelijk kunnen afbeelden.

Foto 4: Aangebrande coïtus

Aangebrand door oververhitting. Een liefdesdaad kan allesverzendend zijn.

Boeiend van al die tekeningen is, dat wij in zulke goed geconserveerde tekeningen de groeven als musea kunnen zien. We zien hoe volksschetsen in de loop van eeuwen zich steeds aanpassen aan heersende tekenstijlen, terwijl die stijlen ondertussen steeds meer

vereenvoudigd raken. Vroeger heel veel lijnen en nu slechts een paar lijnen; denk maar aan de beroemde tekenstrip Nijntje.

Ik weet zeker dat vroeger ook meer porno-plaatjes gemaakt zijn, maar ze zijn toen onder invloed van sociale controle en sterke kerkelijke invloed weggekrabd.

Geen wonder dat “vieze” plaatjes vaak heel diep in groeven zijn aan te treffen en ze zodoende elke “beeldenstorm” overleven.

Sex is van alle tijden. Dat is onderdeel van het oer-instinct van ieder wezen op aarde: zich voortplanten.

Dat is ook nog bevestigd door Jezus: “Ga heen en vermeningvuldig U !”

Dus geniet onbekommerd van die “vunzige” plaatjes....

Rian Pulles

Knabbehoup 18

Deze keer in de Knabbehoup een paar verkorte uittreksels van krantenberichten die ik bij elkaar heb gesprokkeld.

Het zijn berichten over ongevallen van mensen en dieren in diverse mergelgroeven.

Jachthond 53 uur in mergelpijp.

3 februari 1984

Maastricht - Een jachthond uit Maastricht heeft deze week 53 uur klem gezeten in een zogenaamde mergelpijp in Kanne en zorgde daarmee voor de nodige opschudding in het Belgische plaatsje. Het ongeluk gebeurde tijdens een jachtpartij. De hond, een cocker spaniel, verdween uit het zicht van zijn baasje, de Maastrichtenaar Arnold Cuijpers.

Een onderzoek door de jagers wees uit dat het ongelukkige dier in een oude luchtkoker was gevallen. Deze kokers waren vroeger bedoeld om de onderaardse gangen van lucht te voorzien. De gangen liggen er inmiddels verlaten bij vanwege instortingsgevaar. Het lukte de jagers niet om de hond te redden. De volgende ochtend arriveerde de dienst Openbare Werken van Riemst op de onheilsplek. Pogingen om met touwen in de schacht af te dalen mislukten echter. Nadat de hulp van de brandweer was ingeroepen, vatte deze het plan op om de koker onder water te zetten en zodoende de inmiddels zwijgende hond mee naar boven zou komen drijven. Het dier bleef ook bij deze poging echter onbereikbaar voor zijn redders. Het graven van een zijgang bracht na 53 uur zwoegen uitkomst. De hond werd uit zijn benarde positie bevrijd. Het dier bleek op een gebroken poot na kerngezond te zijn.

Dit ongeval werd ook in verband gebracht met de verdwijning van de 14 jarige Marc Vanherf uit Eben-Emael. De Belgische jongen verdween in augustus vorig jaar en sindsdien is geen spoor meer van hem gevonden.

Vermoed wordt nu dat de knaap in een soortgelijke koker als de hond is gevallen.

Kinderen gered uit spelonk. 25 februari 1985 Tochtje door Zonneberggrot eindigde 20 meter boven ENCI-groeve.

Maastricht- Twee jongens en twee meisjes tussen 12 en 14 jaar uit Maastricht zijn zondagmiddag met een ladderwagen van de Maastrichtse brandweer bevrijd uit een spelonk op 20 meter hoogte in de mergelgroeve van de ENCI te Maastricht. De ladderwagen was precies lang genoeg om het viertal, dat na een uren lange tocht door de Zonneberggrot in de spelonk boven de groeve was beland, naar beneden te halen. De jongens en meisjes, waarvan de namen niet bekend zijn gemaakt, waren rond het middaguur de verboden grot binnengegaan. De twee zaklampen die zij hadden meegenomen lieten het al snel afweten, waarna het viertal op de tast uren heeft rond gezworven voordat de "uitgang" op 20 meter hoogte werd bereikt. Ze konden niet meer voor of achter uit. Gelukkig dat een ENCI-bewaker gealarmeerd door voortdurend hulpgeroep hen uiteindelijk voor het invallen van de duisternis heeft ontdekt, aldus de Maastrichtse politie. De bewaker sloeg meteen groot alarm. Twee brandweerwagens, ambulances en tien politiemannen rukten uit om het viertal te hulp te komen. Zij kregen op het politiebureau een fikse schrobbering, die later door hun ouders nog eens werd herhaald.

Pyrenese berghond uit de grotten gered. 14 maart 1988

Maastricht- Na donderdagavond verloren te zijn geraakt in de grotten van de St.Pietersberg is de 5-jarige Pyrenese berghond Broemi zondag tijdens een grootscheepse zoekactie in de late avonduren gevonden en daardoor van een afschuwelijke dood gered.

Donderdagavond trok Broemi met zijn baasje, via een ingang op Belgisch gebied, de onderaardse grotten van de St.Pietersberg in. Dat gebeurde jarenlang bijna dagelijks. Broemi was met de grotten vertrouwd en kwam als hij eens ronddoelde steeds bij zijn baasje terug. Donderdag was Broemi echter zoek en bleef zoek. Een zoekactie haalde niets uit.

Zondagavond trok een klein leger van 40 berglopers, uit de beide Limburgen, de grotten in voor een zoekactie. Na drie kwartier werd hij gevonden, doodstil achter een instorting. Zijn blijdschap toonde hij echter pas met luid gejam toen hij buiten de grot was gevoerd. Broemi heeft geluk gehad aldus een van de grottenlopers. Hij had van deze verre uithoek nooit meer de uitgang kunnen bereiken. Ook had hij in een 60 meter diepe put kunnen vallen die zich daar bevindt.

Speurhond brengt uitkomst. Politie verdwaalt in grot. 5 december 1989

Berg en Terblijt- Een inspecteur en een hoofdagent van de gemeentepolitie Maastricht zijn woensdag verdwaald in de mergelgroeven van Berg en Terblijt. Het duo deed mee aan een ME-oefening. Twee aan twee moesten de deelnemers aan de oefening met kaart en kaars een route lopen door het gangenstelsel, dat een totale lengte van 125 km heeft.

Het Maastrichtse duo dwaalde van de route af en struikelde waardoor de kaars doofde. Een vuurtje om de kaars aan te steken hadden ze niet. Volgens de richtlijnen bleef het tweetal wachten op hulp. Die kwam na drie uur.

Aanvankelijk ging de ME-leiding op zoek naar de verdwaalde collega's.

Toen ze spoorloos bleken, werd een speurhond van de Maastrichtse politie de grot ingestuurd. De hond klaarde het karwei in tien minuten.

Angstig avontuur in mergelgrotten. 23 september 1990

Maastricht- Een wandeling door de gangen van de Zonneberg in Maastricht zal vier klandestiene bezoekers nog lang heugen. Een 22-jarige Maastrichtenaar en drie kennissen uit de Randstad drongen zaterdagmiddag tegen half drie door de openstaande poort binnen. Op het moment dat het kwartet grotwandelaars het gangenstelsel betrad, was de VVV-rondleiding echter bijna ten einde. De VVV-gids sloot na gedane arbeid plichtsgetrouw de toegangspoort achter zich.

De Maastrichtenaar loodste zijn vrienden door het Zuidelijk gangenstelsel van de St.Pietersberg, maar kwam aan het eind onvermijdelijk voor een gesloten deur te staan. Ruim een uur lang heeft het gezelschap in alle toonaarden geschreeuwd om eventuele voorbijgangers op de onvrijwillige opsluiting attent te maken. Het duurde daarna nog eens drie kwartier alvorens de “sterke arm”, na het verbreken van het slot, hen tegen half zeven in vrijheid kon stellen. Weliswaar met een verbaal in zake het bekende “Art.461 van het Wetboek van Strafrecht” op zak, maar toch opgelucht na het angstige avontuur keerden de grotwandelaars huiswaarts.

(wordt vervolgd)

Jacques Maes, SOK-Gronoma

Gezelligheid kent geen tijd

(vervolg)

Betse lezer. In SOK-Info 143 kon u een stukje lezen over een opschrift in de Zonneberg. Het betrof een opschrift in het Latijn. Latijn is een lastige taal en ik heb zelf nooit Latijn gehad. Ik had dus iemand nodig die mijn vertaling die ik met behulp van internet en woordenboek in elkaar geknutseld had wilde nalezen en voorzien van commentaar. Hans Ogg was volgens mij deskundig op dit terrein en ik vroeg hem daarom per email om eens naar mijn vertaling te kijken.

Er staat: *Quisquis inis montem, quando placet imbibe fontem.* Een foto staat in SOK-Info 143. Mijn eigen vrije amateurvertaling luidde: *Wie er ook in de berg is, als ik hem aardig vind mag hij meedrinken.*

Het snelle en enthousiaste antwoord van Hans was er een van voorzichtigheid en zorgvuldigheid en zijn antwoord was dan ook: *“Ik kan er woensdag pas echt naar kijken want Latijn vertalen is altijd ook een soort cryptogram oplossen.”*

Ongeduldig telde ik de dagen af en sneller dan ik verwachtte reageerde Hans per email: *“Ik ben weer iets verder en een echte classicus geraadpleegd. Essentie van wat we bedacht hebben: Latijn uit de Middeleeuwen (of nog later - gezien de letter waarin het geschreven is) is een ander soort Latijn dan Klassiek Latijn. Gebruik van Latijn liet ook zien dat je niet van de straat was, maar echte beheersing van Latijn was er vaak niet. Soms lijken die teksten uit de 17e eeuw met een soort Google vertaalmachine gemaakt te zijn. Wel leuk om te weten is dat aan universiteiten tot in de 19e eeuw - ook bij ons - in het Latijn gedoceerd werd.*

Wat grammatica betreft: soms moet je meer op je gevoel vertalen dan letterlijk, want sommige dingen kun je niet letterlijk vertalen. Quisquis + 2e persoon moet je naar mijn mening opvatten als “jij, wie je ook bent”, maar als je zo begint, krijg je nooit meer een goede Nederlandse zin. Vrij vertaald zou ik er van maken: Als je de berg in gaat, drink uit de bron als je wilt. Dat “je” moet dan gezien worden als “men” (en dat zou dan de verklaring zijn voor dat quisquis). Waarom iemand die redelijk zinloze aanbeveling doet, blijft dan nog een raadsel”. Aldus Hans.

Wie nu SOK-Info nog eens naleest ziet dat ik een enorme blunder begaan heb en dat terwijl Hans juist zo zorgvuldig was! In mijn enthousiasme heb ik namelijk mijn eigen geknutselde vertaling en niet die van Hans gegeven! Ik kan natuurlijk niet anders dan hier mijn welgemeende excuses aan Hans maken. Hopelijk is het bij deze rechtgezet. Ik wil graag afsluiten met Latijn: Mea culpa!

John Caris

Meet the underground press

“Niemand geloofde in ons idee” (Dagblad de Limburger van 16 december 2010): de kerstmarkt in de **GEMEENTEGROT** is bezig aan haar vijftiende editie. **Lou van KEMPEN** en **Jan AARTS** weten nog hoe het destijds begon: heel klein. Aarts was destijds nog conducteur bij het spoor (! – red) en zag een kleine kerstmarkt in Heerlen. “Dat zou ook iets voor bij ons in de grot kunnen zijn”. Op zich stelde de eerste kerstmarkt niet veel voor, maar ze haalde er wel het NOS-journaal mee.

“Staatsbosbeheer: korting funest voor heuvelland” (DdL van 20 november 2010): de bezuinigingen op het budget van Staatsbosbeheer zijn funest voor de toegankelijkheid en veiligheid van natuurgebieden. Het zou bijvoorbeeld “onverantwoord” worden om het **SAVELSBOS** volledig open te houden, omdat de veiligheid van de groeves in het geding zou zijn.

“Windkracht 11 boven Valkenburg” (DdL van 12 november 2010): de carnavalsvereniging **De Mirlitophilen** bestaat 12 x 11 jaar. De aftrap voor de feestelijkheden werd gegeven in hun eigen ruimte in de **GEMEENTEGROT**, het Pantheon. Een plek die door de dikke mergelwanden beschermt is tegen de herfststormen van buiten.

“Verzakking van graven” (DdL van 4 december 2010): op het kerkhof op de **Cauberg** zijn tientallen graven verzakt. “Onder de begraafplaats zitten mergelgangen, waardoor je dat nauwelijks kunt voorkomen”, aldus een bezoeker. Maar volgens de wethouder **van MELSEN** heeft dat niets te maken met de holle ondergrond (**GEMEENTEGROT** – red). Er zijn in elk geval geen aanwijzingen dat er onder de begraafplaats instortingen zijn geweest.

“Kerstkijkje in de Geulhemmergroeve” (DdL van 27 december 2010): het is al bijna 40 jaar zo dat met Kerstmis de **GEULHEMMERGROEVE** en de rotswoningen in Berg en Terblijt zijn opengesteld voor het publiek. Ook dit jaar konden belangstellenden een kijkje nemen in de sfeervol verlichte grot en woningen.

“Jezuïetenberg is mijn kinneke” (DdL van 29 december 2010): het is de wereld van **Peter HOUBEN**, die samen met de collega's vierde dat hij er al 50 jaar gids is. Maar toch noemt hij de **JEZUÏETENBERG** niet “zijn” berg. *“Ik heb er altijd voor gewaakt dat ik niet vereenzelvd werd met de berg. De berg is en blijft van de Jezuïeten.”* Hij gaf onlangs zijn tweeduizendste rondleiding. Maar gidsen moeten stoppen als ze 75 jaar oud worden. *“Dus heb ik nog elf jaar te gaan. Es god bleef”*.

“Kerstmarkten ondanks sneeuw goed bezocht” (DdL van 30 december 2010): ondanks het slechte weer zijn de kerstmarkten in de **GEMEENTEGROT** en de **FLUWEELENGROT** goed bezocht. Respectievelijk 130.000 en 110.000 bezoekers bezochten beide kerstmarkten. Door het extreem slechte weer werden er beduidend minder bezoekers verwacht. Dat is echter meegevallen volgens het VVV-Zuid-Limburg.

“Verloren mergelgroeve ontdekt” en **“Geheimen van Caestert”** (DdL van 5 januari 2011): de groeve werd al in 2009 ontdekt, maar de vondst van **TERNAAIEN-MIDDEN** is bewust stilgehouden om ongestoord onderzoek te kunnen doen. **Jacquo SILVERTANT** ontdekte jaren geleden al een gat waar hij gangen achter vermoedde. Zijn collega's **AMENDT, GIESSEN, KLUIJT** en **MAGNEE** besloten het gat verder te exploreren en ontdekten het anderhalf hectare grote stelsel.

“Mysterieuze ondergrond van Zussen tentoongesteld” (Het Belang van Limburg van 11 januari 2011): bij gelegenheid van de 20ste Sint-Genovevaviering te Zussen heeft de parochieraad met medewerking van de berglopersvereniging **Underground Outlaws** over de cultuurhistorische en mysterieuze ondergrond van het ondermijnde Zussen (**LACROIXBERG**) een tentoonstelling georganiseerd. Instortingen hebben veel merkwaardigheden vernield. *“Maar gelukkig zijn er mensen die alles in beeld hebben gebracht”*, zei **Marie-Elise SMETS**.

“Druk getest in grotten” (HBvL van ..januari 2011): zoals bekend plaatste de gemeente Riemst 14 zogenaamde extensometers op verschillende plaatsen in de grotten van Kanne (**AVERGAT** - red). *“In december viel ontzettend veel sneeuw, maar ondanks de toenemende druk liggen de pilaren nu slechts 0.1 mm lager dan voordien. Dat is een verwaarloosbaar verschil, maar het toont wel aan dat de extensometers prima werken”*, zegt burgemeester **Mark VOS**.

“Strategische zoutvoorraad in mergelgrot bij Geulhem” (DdL van 25 januari 2011): in de zoutloods van de gemeente kan maximaal 150 ton zout worden opgeslagen. Maar Valkenburg wil nu in de **STER VAN PARIJS** in Geulhem een strategische voorraad aanleggen van 750 ton. De aanleg en inrichting van de grot vergt wel een forse investering: 10.000 euro voor de inrichting van de grot en 45.000 euro voor het zout.

“Blokbreker” (DdL van 29 januari 2011): de redactie van de krant ontwaarde een beeld van een blokbreker boven de ingang van de **GEMEENTEGROT**, dat ze nog nooit gezien hadd. Uit navraag bij de gemeente bleek dat het beeld er pas twee weken stond. Het zou gaan over een oude afspraak met blokbrekers, die de gemeente nu eindelijk gestand heeft gedaan.

“Provincie investeert in huisvesting vleermuizen” (HBvL van 7 februari 2011) en **“Meer kansen geven”** (De Weekkrant van 16 februari 2011): er worden stappen genomen voor het behoud van de landschappelijke waarden en de vleermuispopulaties in de omgeving van Vechmaal. Het actieplan omvat ondermeer een “*esthetische*” afsluiting van de grotten van **VECHMAAL** als bescherming van de acht soorten die er overwinteren.

“Zonneberg krijgt gedenkteken voor Elly Magnée” en **“Elly is vereeuwigd in haar berg”** (DdL van 10 en 14 februari 2011): ze hield van vleermuizen en steenmarters, maar vooral ook van de **Sint PIETERSBERG**. Ze was een van de oprichters van de **Vereniging tot Redding van de Sint Pietersberg**, stond mede aan de wieg van de **RRB**, nam het initiatief voor de verplaatsing van het medaillon van Maastricht en deed nog zo veel andere zaken. Ze kreeg tijdens haar leven nooit een lintje, maar nu wel een welverdiend gedenkteken in haar **ZONNEBERG**.

“Rode oesterzwammen op Valentijnsmenu” (HBvL van 12 februari 2011): speciaal voor Valentijn liet een eetcafé in Bilzen zogenaamde Love Mushrooms kweken door champignonkweker **Theo JODOGNE** in de mergelgrotten van Eben-Emael (**Trou HEYOUL** - red). “Ik ga de rode oesterzwammen gewoon bakken in olijfolie, zo zijn ze het lekkerst,” zegt de eigenaar **Bart Eersels**.

“Vleermuizen verplaatst” (De Weekkrant van 16 februari 2011): tijdens werkzaamheden aan de basiliek van Tongeren werden per ongeluk een 100-tal dwergvleermuizen verstoord. Om de beestjes te redden moesten ze verplaatst worden. Na overleg met de **Limburgse vleermuizenwerkgroep** werd besloten de beschermde dieren te verplaatsen. Een mergelgroeve (**de LACROIXBERG**) bleek de ideale vrijlatingsplaats.

“Limburg Ondergronds” (HBvL van 18 februari 2011): in 2009 verscheen de nieuwe roman *Mise en Place* van de bekende schrijfster **Margot VANDERSTRAETEN**. Het verhaal vertelt van een tamelijk obsessieve driesterren chef-kok, die zijn vader verloren heeft bij de instorting van de **ROOSBURG** in 1958. Zijn vader was de eigenaar van een van de kwekerijen in de groeve. De **Roosburg** en haar trieste geschiedenis speelt een cruciale rol in het boek. *Noot red: het einde van het boek is zeer verrassend en origineel.*

Met dank aan de trouwe correspondenten Francy Bemelmans, Nini van Bergen, Roland Bessems, Anneke Breuls, Geertje Breuls, Alan Claessens, Philippe Duchateau, Johan Janssen, Jacques Maes, Gilberte Nicolaes en Herman de Swart.

Voor knipsels, kopieën en uittreksels kunt u altijd terecht op het bekende adres: Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne-Riemst. Telefoon/fax 012-454059. E-mail: tbreuls@skynet.be.

Volgende ledenavond: Vrijdag 11 maart 2010 Aanvang 19.30 uur!

De SOK-Info redactie heeft het recht om een aangeboden artikel te weigeren. De geplaatste artikelen vertegenwoordigen niet automatisch de standpunten van de SOK-Info redactie of die van het SOK-bestuur.

Groeven in beheer bij de stichting Ir. D.C. van Schaïk:

Bovengenoemde organisatie heeft een aantal groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Voor het bezoeken van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder.

Bij inbraak in één van deze groeven:

Bij constatering van inbraak en of vernielingen aan een van de groeven dit direct melden, liefst dezelfde dag nog.

Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.

1e Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hieronder.

2^e Olav Hensing, Technische Commissie: 06 - 557 78 846.

3^e Ieder bestuurslid van de Van Schaïkstichting. Voor namen en telefoonnummers, zie pagina 2.

De Van Schaïkstichting stelt zich ten doel de afsluiting van de groeve binnen 24 uur te herstellen.

Voor meer informatie: www.vanschaikstichting.nl

Groeve:	Beheerder:	Telefoon:
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-3212 45 40 59
Fallenberggroeve (niet toegankelijk)	Pim Houben	00-3212 21 21 3342
Gewandgroeven	Hub Geurts	043-601 24 16
Heerderberg (niet toegankelijk)	Jan Laumen	043-364 18 03
Heideberggroeve	Hub Geurts	043-601 24 16
Houbenbergske	Marc Koch	046-486 22 01
Groeve de Keel	Luc Walschot	00-3212 44 13 50
Groeve Eys	Ger Wishaupt	046-475 13 99
Keldertjes Slavante	Wil Ramaekers	043-364 52 39
Nieuwe Groeve	Han Bochman	043-601 01 58
Roothergroeve	John Hageman	043-364 54 19
Scharnderberg	John Knubben	043-361 12 27
Scheuldergroeve	Marco Slieker	045-522 39 74
Theunisgroeve	Giel Bindels	043-347 25 60

De Sint-Pietersberg:

De Sint-Pietersberg wordt beheerd door de Vereniging Natuurmonumenten. De SOK heeft een collectieve onderzoeksvergunning voor de Zonneberg en het Noordelijk Gangenstelsel. Onderzoeksaanvragen moeten ingediend worden bij het secretariaat van de SOK. Toezichthouder van de beide groeven is Harm Hovens, telefoon: 06-558 25 192.

De SOK-Info

is een uitgave van de
Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven,
Natuurhistorisch Genootschap Limburg.